

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ระบาดวิทยาของโรคไข้เลือดออกในจังหวัดอุตรดิตถ์

ชื่อผู้เขียน

นายเสรี นพรัตน์

สาขารณสูขศาสตรมหาบัณชิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผศ. ชัยนัทร ฐร	ปทุมานนท์	ประธานกรรมการ
ผศ. ชไมพร	ทวิชศรี	กรรมการ
ผศ. วราภรณ์	ศิริสว่าง	กรรมการ
อ. ชารทิพย์	มหาวนา	กรรมการ
อ. เจษฎา	พิชัยจุมพล	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษารั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มการเกิดโรคไข้เลือดออกจำแนกตามกลุ่มอายุ การกระจายของโรคตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ และความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิ ปริมาณน้ำฝน ความชื้นสัมพัทธ์กับจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงพรรณนา โดยรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิได้แก่ บันทึกรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกของสำนักงานสาธารณสุข และข้อมูลสภาพภูมิอากาศของกรมอุตุนิยมวิทยาจังหวัดอุตรดิตถ์ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2535 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ และ สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน

ผลการศึกษาพบว่าจากแบบบันทึกข้อมูลรายงาน อัตราป่วยโรคไข้เลือดออกอยู่ในช่วง 45.30-260.61 ต่อประชากรแสนคน ประชากรกลุ่มอายุ 5-9 ปี ยังคงมีอัตราป่วยโรคไข้เลือดออกมากที่สุด รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 10-14 ปี และ 0-4 ปี ตามลำดับ ส่วนกลุ่มอายุมากกว่า 15 ปี มีอัตราป่วยสูงขึ้นแต่ยังมีแนวโน้มไม่ชัดเจน เป็นที่น่าสังเกตว่าแนวโน้มของกลุ่มอายุที่ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกสูงสุดเริ่มเปลี่ยนแปลงไป โดยมีแนวโน้มการเกิดโรคสูงขึ้นในกลุ่มที่มีอายุมากขึ้น การแพร่กระจายของโรคไข้เลือดออกของจังหวัดอุตรดิตถ์พบได้ทั่วไปทุกอำเภอ โดยเฉพาะอำเภอที่มีประชากรหนาแน่น และการคมนาคมสะดวก อุณหภูมิ ปริมาณน้ำฝน และความชื้นสัมพัทธ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเกิดโรคไข้เลือดออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$, $p < 0.001$ และ $p = 0.043$ ตามลำดับ)

การศึกษานี้มีข้อเสนอแนะว่ากระทรวงสาธารณสุขควรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักว่าโรคลำไส้เลือดออกในปัจจุบันได้แพร่กระจายไปสู่กลุ่มอายุที่มากขึ้นแล้ว และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดควรประสานงานกับสถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัด ขอทราบข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทางภูมิอากาศที่เกี่ยวข้องกับโรคลำไส้เลือดออกเพื่อใช้ประกอบการรณรงค์ป้องกันและควบคุมโรคให้ทันเหตุการณ์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

Independent Study Title	Epidemiological Aspects of Dengue Hemorrhagic Fever in Uttaradit Province	
Author	Mr. Seree Nopparat	
Master of Public Health		
Examining Committee :	Asst. Prof. Jayanton Patumanond	Chairman
	Asst. Prof. Chamaiporn Tawichasri	Member
	Asst. Prof. Waraporn Sirisawang	Member
	Lect. Tharntip Mahawana	Member
	Lect. Jesada Pichaichumpol	Member

Abstract

The objective of the study was to explore the trend of dengue hemorrhagic fever among various age groups, its geographical distribution, and association with ambient temperature, precipitation and relative humidity. Information was gathered retrospectively from secondary data related to the occurrence of dengue hemorrhagic fever and meteorological data, reported from January 1, 1992 to December 31, 1999. Data were presented in frequency and an association was analyzed by Spearman's rank correlation.

The results indicated that the rate of dengue hemorrhagic fever varied from 45.30 to 260.61 per 100,000 population. The age of 5-9 years old was mostly affected by the disease, followed by 10-14 and 0-4 years old. The group above 15 years old was affected with increasing frequency, but the trend was not obvious. There was a tendency that the age group mostly affected by the diseases was shifting to the higher age groups. These higher age groups also experienced a relative increase in frequency of disease. Dengue hemorrhagic fever was distributed all over the province, particularly in the districts with high population density and those that were easy to reach. The ambient temperature, precipitation and relative humidity were positively associated with the disease occurrence ($p < 0.001$, $p < 0.001$ and $p = 0.043$, respectively).

It is recommended that the Ministry of Public Health should increase the people's awareness of the shifting of the occurrence of dengue hemorrhagic fever to the higher age group. The provincial health office should co-ordinate with the provincial meteorological center, requesting for the changes in meteorological data related to dengue hemorrhagic fever in order to make prompt disease prevention and control program.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University